

Zespół klasztorny ojców Franciszkanów Konwentualnych

2012-09-14

Makieta przedstawia rozległy zespół zabudowań klasztornych ojców franciszkanów, którzy przybyli tu w pierwszej połowie XIII wieku, zbudowali kościół pod wezwaniem świętego Franciszka z Asyżu z klasztorem i przebywają w tym miejscu nieprzerwanie do dziś.

Na ukośnym fryzie okalającym makietę odnajdujemy opisy brajlem oddzielone herbem miasta Krakowa. Nad opisem w języku polskim odnajdujemy miejsce posadowienia makiety po prawej stronie głównego wejścia do kościoła. Świątynia zbudowana na planie krzyża łacińskiego zwieńczona jest niewielką wieżyczką (sygnaturką) usytuowaną nad skrzyżowaniem nawy głównej z nawą poprzeczną (transeptem). W średniowieczu chętnie budowano kościoły na planie krzyża łacińskiego, gdyż przypomina on Ciało ukrzyżowanego Chrystusa, który jak uczy teologia katolicka, jest prawdziwą świątynią Bożą. Nawa główna kościoła odpowiada korpusowi Ukrzyżowanego, nawa poprzeczna (transept) - rękom rozpostartym na krzyżu, a prezbiterium często otaczane wianuszkiem kaplic - głowę w koronie cierniowej.

Nad wejściem głównym do bazyliki, zwieńczonym ozdobnym portalem, znajduje się potężne gotyckie okno wypełnione słynnym witrażem o nazwie: „Bóg Ojciec - Stań się!” wykonany w 1905 r. według projektu Stanisława Wyspiańskiego. Z plastycznym wyobrażeniem tego witraża można zapoznać się w Pawilonie Wyspiańskiego, do którego podążymy potem.

Od prawej (południowej) strony przylega do kościoła kwadrat dwukondygnacyjny klasztoru, którego skrzydła otaczają wewnętrzny dziedziniec klasztorny. Na pierwszej kondygnacji wokół dziedzińca ciągną się klasztorne krużganki, nad którymi dobudowano piętro klasztoru. Z jednego skrzydła krużganków przylegającego do nawy głównej kościoła utworzono w XVI wieku kaplicę Matki Boskiej Bolesnej Smętnej Dobrodziejki Krakowa. Po drugiej stronie nawy głównej wzdłuż ulicy Franciszkańskiej znajduje się kaplica Męki Pańskiej utworzona pod koniec XVI wieku z nawy bocznej kościoła dla Bractwa Dobrej Śmierci. To jedno z najstarszych bractw religijnych funkcjonuje nieprzerwanie do dziś. Za kaplicą od strony ulicy Franciszkańskiej i Brackiej znajduje się wejście prowadzące do transeptu kościoła.

Wschodnią części korpusu prezbiterium od strony Placu Wszystkich Świętych zdobią okazałe neogotyckie okna z witrażami Stanisława Wyspiańskiego, a pomiędzy nimi potężne przypory. Po lewej stronie prezbiterium natrafiamy na zbudowaną w XV wieku kaplicę bł. Salomei, w której swoje groby mają też brat błogosławionej, Bolesław Wstydlivy, który jako książę krakowski doprowadził w 1257 r. do lokacji miasta na prawie magdeburskim oraz jego matka Grzymisława. Po drugiej stronie prezbiterium mieści się piętnastowieczna zakrystia.

[**Tekst do odsłuchania \(mp3\)**](#)